

VRHOVNO SODIŠČE

Zagovornika legalizacije konoplje oprostili

Mariborskemu aktivistu Sanjinu Jašarju ne bo treba v zapor. Potem ko so višji sodniki oprostilno sodbo zanj in Tomaža Zagoršaka spremenili v obsodilno, je odvetnik slednjega o ponovni oprostitvi prepričal vrhovne sodnike

Vesna Lovrec

Do ustavnega sodišča bom branil svojo stranko, če bo treba," je lanskega julija napovedal odvetnik **Robert Pungertl**, ko je mariborsko višje sodišče sledilo pritožbi tožilke **Januše Kušar Rotman** in njegovemu klientu **Tomažu Zagoršaku** zaradi sodelovanja pri proizvodnji prepovedane konoplje oprostilno sodbo spremenilo v obsodilno. Zagoršak je bil obsojen na pogojno kazen in za krivega spoznan skupaj z mariborskim aktivistom **Sanjinom Jašarjem**, gorečim zagovornikom legalizacije konoplje, ki so mu višji sodniki oprostilno sodbo spremenili tako, da so ga za eno leto pošiljali v zapor.

Jašar se ni pritožil

Jašarja je do dveh oprostilnih sodb na prvi stopnji pripeljal odvetnik **Žiga Pečuh**, ko so ga višji sodniki obsodili, se mariborski aktivist ni odločil za pritožbo, vendar mu zdaj kljub temu ne bo treba za zapahe, ker so vrhovni sodniku ugodili odvetniku Pungertlu in za oba obtožena sodbo mariborskega višjega sodišča spremenili nazaj v oprostilno, kar se ne more več spremeniti. Pritrdili so namreč stališču prvostopenjske sodnice **Danile Dobčnik Šošarič**, da je bila obtoženima krivda res dokazana, vendar ju je treba oprostiti zato, ker je podana nesorazmernost med majhnim pomenom kaznivega dejanja in posledicami, ki bi jih povzročila obsodilna sodba. Vesel

Kriminalisti so v nekdanjem klubu Supernova našli 44 sadik indijske konoplje, šest kilogramov posušenih delcev te rastline, šest gramov konopljne smole in 700 mililitrov kreme s THC.
Foto: Sašo BIZJAK



ob "zmagi" na vrhovnem sodišču je odvetnik Pungertl za Večer komentiral: "O usmeritvah za preiskovanje tovrstnih dejanj bi se moralo ponovno razmisliti. Kaj je smotrno, kakšni so cilji. Kot bi rekel minister za notranje zadeve **Aleš Hojs**, potrebna je uporaba zdrave pameti."



Robert Pungertl: "O usmeritvah za preiskovanje tovrstnih dejanj bi se moralo ponovno razmisliti. Kaj je smotrno, kakšni so cilji."

Spomnimo: mariborska aktivista sta v kazenskem postopku pristala po hišni preiskavi v enem od objektov Kulturnega centra Pekarna - nekdanjem klubu Supernova. Januara 2016 so policisti v tem prostoru našli 44 sadik indijske konoplje, šest kilogramov posušenih delcev te rastline, šest gramov konopljne smole in 700 mililitrov kreme s THC. Na prepovedane substance v klubu Supernova je policiste opozoril anonimnež, v čigavi posesti so konoplja in izdelki iz nje, pa so kriminalisti odkrili tudi z Jašarjevimi zapisi na facebooku. Na svojem profilu je namreč objavil oglas, da išče prostovoljce, aktiviste za pomoč bolnikom - in da potrebuje "pralce" marihuane, asistenta za bolnike in kurirja, ki bi pri preprodajalcih nabavljali po kilogram trave. Potencialno zainteresirane je opozoril, da v njegovem aktivizmu ni slave. "Če vas zasačijo, ne boste dobili plakete za najboljšega humanitarca, ne boste dobili svojih pet minut na televiziji - dobili boste zaporno kazen in dva stavka v črni kroniki," se je Jašar zavedal, kakšne so lahko posledice.



Odkrito grozil tožilki

In res so bile. Proti njemu in Zagoršaku je stekel kazenski proces. Jašar se na sojenju ni sprenevedal, da je trgoval s konopljo, a se je zagovarjal, da se je ta posel pričel slučajno, ker je za kuhanje konopljne smole, s katero je hotel pomagati bolnikom, potreboval več konoplje, kot je je predelal. Vse, kar je tožilstvo spisalo proti njemu in Zagoršaku, je bil pripravljen prevzeti nase. "Nepravično se mi zdi obtožiti človeka, ki je bil slučajno enkrat prisoten v prostoru. Potemtakem bi morali obtožiti tudi mojo mamo, ker mi je nosila krpe, ki sem jih potreboval pri tem delu," je branil soobtožena, ki očitkov ni priznal, je pa prijateljevo akcijo izdelovanja konopljne smole podpiral. O Jašarju, ki je sicer na sojenju odkrito grozil višji tožilki **Januši Kušar Rotman**, so pozitivno izpovedale tudi številne pričke, ki so bile odjemalci njegovih izdelkov iz konoplje. Nekateri so mu za izdelke iz konoplje plačevali, drugim je preparate podaril, vsi so se mu na sojenju zahvaljevali. Vrhovni sodniki so svojo odločitev oprli tudi na pričanja teh ljudi. "Gre za ljudi, ki so izkusili učinke številnih terapij, preden so pričeli z uporabo produktov iz konoplje," je navedel senat vrhovnega sodišča, ki mu je predsedovala **Barbara Zobec**, člani pa so bili še **Kristina Ožbolt**, **Brigita Domjan Pavlin**, **Mitja Kozamernik** in **Borivoj Rozman**.

"Splošno znano dejstvo je, da se v družbi vse pogosteje posega po konopljinih pripravkih kot alter-

nativnem zdravlju. Ne nazadnje pa tudi novejša sodna praksa vrhovnega sodišča sledi deloma spremenjenemu stališču zdravstvene stroke v zvezi z učinki konoplje pri lajšanju posledic določenih bolezni," je vrhovno sodišče obrazložilo, zakaj ocenjuje, da je dejanje, ki sta ga izvršila obtožena, šteti kot dejanje majhnega pomena.

Zapisano se lahko razume, kakor da preiskovalci in tožilci pri preiskovanju in preganjanju storilcev tovrstnih kaznivih dejanj opravljajo Sizifovo delo. Vendar je pri tem treba opozoriti, da konoplja v Sloveniji spada med prepovedane droge. V uredbi o razvrstitvi prepovedanih drog je uvrščena

Ko se je Sanjin Jašar (desno) že sprijaznil, da bo moral za eno leto v zapor, se je zgodil preobrat. Foto: Večer

visoko, v drugo skupino, in dokler bo tako, je tožilstvo tovrstna dejanja dolžno preganjati, saj gre za kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti. Na to okoliščino je večkrat na sojenju in tudi kasneje v pritožbi spomnila višja tožilka Januša Kušar Rotman. Poudarila je, da prosti promet s konopljo ni dovoljen, o obtoženih, ki jima niso zasegli ravno majhne količine droge, pa izpostavila, da za gojenje konoplje nista imela ustreznih dovoljenj pristojnega ministrstva.

Ne sme se posploševati



Dr. Miha Šepec s katedre za kazensko pravo mariborske pravne fakultete

"Menim, da s tako sodbo ni pravno nič narobe. Sodišča ne sodijo robotsko objektivno brez oziranja na ljudi v kazenskem postopku, temveč v svoje sodbe vnašajo vrednostno presojo, ki upošteva negativne in pozitivne posledice za ljudi v postopku ter odnos storilca do pravnih norm in do ostalih ljudi. Tako lahko nekdo krši pravne norme, vendar pa to počne, ker zasleduje pozitivne učinke za druge osebe, ti pozitivni učinki pa so družbi več vredni kot negativni učinki kršitve pravne norme. Sodišča tako s svojimi sodbami upoštevajo tudi aktualne družbene razmere in vrednote, ki se s časom lahko

spreminjajo. V konkretnem primeru pri storilcih ni bilo zaznati kriminalne podlosti - konoplje nista izdelovala zaradi zaslužka, temveč pretežno zaradi pomoči drugim. To sicer njunega dejanja ne upravičuje, le v konkretnem primeru je vrhovno sodišče ocenilo, da kazenska represija ne bi bila smiselna, in ju oprostilo obtožb. Je pa to lahko nevaren precedens za naprej, saj se utegne hitro zgoditi, da bodo po novem vsi domači pridelovalci prepovedanih drog to počeli z nesebičnimi interesi za pomoč zdravstveno ogroženim posameznikom, ki bodo v strahu pred izgubo dobavitelja na sodišču pričali, kako so droge dobili brezplačno in kako pomagajo njihovemu slabemu zdravstvenemu stanju. Sodba naj se torej razlaga v luči konkretnega primera in nikakor ne sme pomeniti neke vrste splošnega upravičevanja pridelovanja konoplje in trgovanja z njo v prihodnosti."

Sledijo trendu tolerance



Dr. Petra Weingerl s katedre za evropsko in mednarodno pravo mariborske pravne fakultete

"Sodba vrhovnega sodišča se sklicuje na 'deloma spremenjeno stališče zdravstvene stroke v zvezi z učinki konoplje pri lajšanju posledic določenih bolezni'. Rzsodba torej temelji na argumentih, ki sledijo trendu tolerance do uporabe izdelkov iz konoplje v zdravstvene namene. Pri tem bi izpostavila nekaj dni staro sodbo

Sodišča EU glede izdelkov, ki vsebujejo kanabidiol (CBD). V tej zadevi je Sodišče EU odločilo, da izdelkov s CBD ni mogoče šteti za 'prepovedano drogo' in zato za njih veljajo pravila prostega pretoka blaga v EU. Sodišče EU je utemeljilo svojo razlago na trenutnih znanstvenih spoznanjih o tem, da CBD nima škodljivega vpliva na zdravje ljudi. Države članice lahko tako le izjemoma omejijo trženje teh izdelkov, če dokažejo dejansko nevarnost za javno zdravje na podlagi najnovejših znanstvenih podatkov, ne pa na podlagi pavšalnih in hipotetičnih razlogov." (epi)